

Bestuursovereenkomst

Groninger gemeenten

&

Ministerie van Justitie en Veiligheid

***Opvang asielzoekers en Oekraïense
ontheemden***

10 februari 2023

Toelichting

De bestuursovereenkomst is een overeenkomst tussen enerzijds de Groninger gemeenten¹, (hierna: gemeenten), vertegenwoordigd door de burgemeester van de gemeente Groningen en tevens Voorzitter van veiligheidsregio Groningen en daartoe gemachtigd door de gemeenten, en anderzijds het ministerie van Justitie en Veiligheid – vertegenwoordigd door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid - en regelt de voorgenomen opvangactiviteiten in 2023 en 2024 van de tien gemeenten ten aanzien van asielzoekers en ontheemden en de benodigde afspraken en randvoorwaarden om deze voorgenomen opvang mogelijk te maken.

De opvang en huisvesting van nog meer mensen in Groningen is onder andere door de herhuisvestingsopgave door de aardbevingenproblematiek bijzonder uitdagend. Daarnaast spannen de gemeenten zich al lange tijd bovengemiddeld in voor de opvang van asielzoekers, voornamelijk omdat momenteel het enige aanmeldcentrum van Nederland in Groningen gevestigd is. Afgelopen jaar is de druk aanzienlijk toegenomen met als aanleiding de verstoring in de asielketen en het overlopen van het aanmeldcentrum in Ter Apel, en het ontbreken van voldoende opvangplaatsen georganiseerd door diverse gemeenten in Nederland.

Met deze overeenkomst moet duidelijkheid komen over de opvangopgave en de invulling daarvan van asielzoekers (incl. alleenstaande minderjarige vreemdelingen, asielzoekers uit Afghanistan), LVV'ers en Oekraïense ontheemden in Groningen in 2023 en 2024, zodat rust gecreëerd wordt voor de inwoners, bestuurders, en medewerkers van de organisaties die bij deze opvang betrokken zijn.

Deze overeenkomst bevat een overzicht van de opvangopgave van de diverse doelgroepen, de daaraan verbonden verwachtingen en bijbehorende afspraken en randvoorwaarden voor de gemeenten in 2023 en 2024 en kent de volgende uitgangspunten:

1. we werken vanuit onderlinge solidariteit.
2. de gemeenten werken regionaal.
3. er wordt uitgegaan van gemengde opvang en huisvesting van doelgroepen.

Om opvang en huisvesting te kunnen uitvoeren maken de betrokkenen hierover afspraken over de invulling van randvoorwaarden en financiën.

Deze overeenkomst behelst een reëel aanbod van wat in 2023 en 2024 in Groningen kan worden georganiseerd op het gebied van opvang. Daarmee wordt invulling gegeven aan de opgave die nu redelijkerwijs van de gemeenten mag worden verwacht.

¹ betreffende alle gemeenten uit de provincie Groningen.

Paraaf

Paraaf

.....
K.F. Schuiling

.....
E. van der Burg

Overeenkomst

De Groninger gemeenten, hierna genoemd ‘de gemeenten’ - daartoe rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester van gemeente Groningen tevens voorzitter van de veiligheidsregio Groningen, de heer K.F. Schuiling,

en

de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de heer E. van der Burg.

komen het navolgende overeen:

1. Opvang en huisvesting

De gemeenten stellen in 2023 en 2024 de opvangplaatsen beschikbaar zoals beschreven in bijlage I. Additionele opvangplekken die zich in 2023 en 2024 voordoen, worden uitsluitend op initiatief van een gemeente toegevoegd aan de lijst. Het voorstel van de gemeenten is gebaseerd op de op dit moment actuele capaciteitsprognose (75.500 nationaal benodigde opvangcapaciteit voor asielzoekers en 90.000 voor ontheemden uit Oekraïne). Wanneer deze aantallen wijzigen zullen de ondertekenaars met elkaar in contact treden.

1.a Samenstelling verblijf asielzoekers in de opvang

In de opvang verblijft een zorgvuldig samengestelde groep asielzoekers die zoveel mogelijk voor langere tijd op dezelfde locatie bijeenblijft, waarbij de populatie te huisvesten ‘veiligelanders’ een afspiegeling is van het landelijk percentage. Dit uitgangspunt is niet van toepassing op de asielopvang in Ter Apel. Met de gemeente Westerwolde worden aanvullende afspraken gemaakt over de omvang en het verblijf van de specifieke doelgroep veiligelanders.

1.b Behoud bestaande afspraken

Tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid/COA en respectievelijk de gemeenten Midden-Groningen (t.a.v. de Eurohal), Het Hogeland (t.a.v. de Marnewaard) en Eemsdelta zijn afspraken gemaakt. Deze afspraken worden in stand gehouden.

1.c Taakstelling statushouders

De taakstelling voor statushouders is en blijft een gemeentelijke taak. Het is de gemeenten toegestaan de totale taakstelling voor de provincie Groningen onderling te salderen.

2. Randvoorwaarden

De realisatie van de opvang door gemeenten is mede-afhankelijk van diverse randvoorwaarden die onder verantwoordelijkheid vallen van verschillende ministeries. Het ministerie van Justitie en Veiligheid spant zich in om invulling van de randvoorwaarden te realiseren en/of om maatwerkoplossingen te treffen passend bij de lokale context. Om maatwerk mogelijk te maken is regelluwte en/of regelruimte nodig.

2.a Onderwijs

De gemeenten geven voor 1 juni 2023 aan wat benodigd is om toekomstbestendig primair en secundair onderwijs vorm te geven voor de op te vangen personen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid gaat hierover in gesprek met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om daarvoor regelluwte en/of regelruimte en financiën beschikbaar te stellen.

Paraaf

.....
K.F. Schuiling

Paraaf

.....
E. van der Burg

2.b Zorg

Het COA, uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid stelt voor 1 juni 2023 voldoende capaciteit beschikbaar om zorg te bieden op de opvanglocaties. Als dit niet mogelijk is, geven de gemeenten aan wat benodigd is om passende zorg te bieden. Het ministerie van Justitie en Veiligheid gaat hierover in gesprek met het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport om daarvoor regelluwte en/of regelruimte en financiën beschikbaar te stellen.

2.c Openbare orde en veiligheid

Het is van belang dat er voldoende toezicht en handhavingscapaciteit is op en rondom de opvanglocaties. Indien dit onvoldoende blijkt gaan de ondertekenaars met elkaar in overleg om te komen tot passende afspraken. De benodigde capaciteit wordt niet aan eigen regio onttrokken.

2.d Flexwoningen

Mede voor het huisvesten van statushouders is de inzet van flexwoningen noodzakelijk. In Groningen lukt het vaak niet om de business case hiervoor rond te krijgen. De gemeenten geven voor 1 juni 2023 aan wat benodigd is aan flexwoningen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid gaat hierover in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken om te bezien of Groningen in aanmerking kan komen voor (financiële) regelingen zoals de herplaatsingsgarantie, de Regeling aandachtsgroepen of de WBI. De Taskforce versnelling tijdelijke huisvesting kan de betreffende gemeenten hierin ondersteunen.

3. Financieel

Met dit arrangement aan opvang leveren de gemeenten de opvang als bedoeld in de tabel in bijlage I. Ter ondersteuning aan realisatie van deze opvang en de specifieke situatie van Ter Apel, maakt het ministerie van Justitie en Veiligheid binnen vier weken na ondertekening van deze overeenkomst €4.378.000,- over aan de veiligheidsregio Groningen. Deze uitkering wordt teruggevorderd wanneer deze opvangplaatsen niet daadwerkelijk gerealiseerd worden naar redelijkheid en billijkheid.

De bekostiging van de opvang zal plaatsvinden aan de hand van de daarvoor bestaande regelingen. De gemeenten verantwoordelijk over hun verplichtingen in het kader van opvang rechtstreeks aan de uitvoeringsorganisatie COA.

Bij wijzigingen gedurende de looptijd zullen ondertekenaars gezamenlijk om tafel gaan om hierover afspraken te maken. Hierbij wordt het continueren van de huidige financiële afspraken als uitgangspunt gehanteerd.

4. Regie en uitvoering

Na ondertekening van deze overeenkomst wordt de coördinatie ten aanzien van de opgave belegd bij de Provinciale Regie Tafel. De uitvoering van deze overeenkomst wordt na het sluiten van deze overeenkomst overgedragen aan de Stuurgroep Opvang Vluchtelingen van gemeenten en provincie Groningen. Realisatie van opvang vindt plaats binnen reguliere samenwerking tussen gemeenten en het COA.

4.a IJkmoment en afstemming

Partijen spreken elkaar tenminste halfjaarlijks over de voortgang en hanteren 1 juni 2023 als eerste moment om de voortgang van de uitvoering en realisatie van de randvoorwaarden te evalueren. Bij een negatieve uitkomst geldt voor de gemeenten en het ministerie een mogelijkheid tot geheel of gedeeltelijke eenzijdige opzegging van deze overeenkomst.

Paraaf

Paraaf

.....
K.F. Schuiling

.....
E. van der Burg

Indien zich ontwikkelingen voordoen in landelijke opgaven die van invloed zijn op dit arrangement, dan zullen de ondertekenaars in overleg treden.

5. Opzegging overeenkomst

Indien een beroep gedaan wordt op de ontbindende voorwaarde, zoals bedoeld onder 4.a, dan laat dit onverlet de verplichting van het ministerie van Justitie en Veiligheid om reeds gedane uitgaven in het kader van de opvang van asielzoekers en ontheemden, onverkort te vergoeden, alles naar redelijkheid en billijkheid. Kosten die gerelateerd zijn aan een ander beleidsterrein dan het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn hiervan in beginsel uitgezonderd. Over deze kosten gaat het ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek met de betreffende ministeries.

Groningen, _____

Namens de Groninger gemeenten
en daartoe gemachtigd:
Burgemeester gemeente Groningen
en tevens voorzitter veiligheidsregio Groningen

Staatssecretaris van
Justitie en Veiligheid
Ministerie Justitie en Veiligheid

K.F. Schuiling

E. van der Burg

Paraaf

.....
K.F. Schuiling

Paraaf

.....
E. van der Burg

Bijlage I Tabel met locaties

Opvangspoor	Gemeente	Aantal plaatsen	Einddatum
Reguliere asielzoekerscentra	Eemsdelta	672	31 december 2051
	Groningen	500	Nader te bepalen (d)
	Stadskanaal	214 214	Medio 2033
	Westerwolde	1.950	17 mei 2040
	TOTAAL	3550 (a)	
Noodopvang asielzoekers	Eemsdelta	150	31 december 2023
	Groningen	600	Diverse einddata
	Het Hogeland	600	10 maart 2023
	Midden-Groningen	500	19 september 2023 (a)
	Oldambt	114	1 april 2024
TOTAAL	1.694		
Noodopvang asielzoekers (uit Afghanistan)	Het Hogeland	250	1 november 2024
	Het Hogeland	250	1 november 2024
TOTAAL	500		
Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (amv) opvang door COA	Groningen (b)	20	M.i.v. 1 mei 23, voorlopig voor de duur van 1 jaar
	Oldambt	66	1 april 2024
	Westerwolde	50	17 mei 2040
	TOTAAL	136 (b)	
Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (amv) opvang door Nidos	Midden-Groningen	18	Onbekend
	Stadskanaal	6	Onbekend
TOTAAL	24		
Oekraïense Ontheemden - GOO	Eemsdelta	150	Diverse einddata. Nagenoeg overal is de opvang beschikbaar tot eind 2023.
	Groningen	798	
	Het Hogeland	126	
	Midden-Groningen	299	
	Oldambt	146	
	Pekela	370	
	Stadskanaal	272	
	Veendam	94	
	Westerkwartier	428	
	Westerwolde	350	
TOTAAL	3033 (c)		

Paraaf

Paraaf

.....
K.F. Schuiling.....
E. van der Burg

Landelijke Vreemdelingen Voorziening	Groningen	260	31 december 2023
	TOTAAL	260	
Centrale Voorziening Statushouders	Het Hogeland	75 flexwoningen	Nader te bepalen
Flexwoningen (deels voor statushouders)	Oldambt	60 flexwoningen	Nader te bepalen
	Pekela	68 flexwoningen	Nader te bepalen
	Stadskanaal	25 flexwoningen	Nader te bepalen
	Westerkwartier	50 flexwoningen	Nader te bepalen
	TOTAAL	278 woningen	

- Bij een opvangopgave regulier asiel 75.500, zonder nationale inbreng, en een verdeelsleutel naar inwoneraantal (590.170) is de provinciale opgave van Groningen 2533 opvangplaatsen.
- Opvangopgave amv is onderdeel van de 75.500. De amv-opgave provincie Groningen is nog onbekend.
- Op basis van de totale opvangopgave van 90.000 opvangplaatsen voor ontheemden uit Oekraïne per 1 juli 2023 is het aandeel van de veiligheidsregio Groningen 4.052 opvangplaatsen, waarvan 2.000 een resultaatverplichting is en 2.052 een inspanningsverplichting (zie Kamerbrief van 16 december 2022, Kamerstukken 19 637, nr. 3021).
- Tenminste gereed voor 31 december 2024. Einddatum wordt nog bepaald, maar opvangplaatsen zijn voor minimaal 5 jaar beschikbaar.

Paraaf

.....
K.F. Schuiling

Paraaf

.....
E. van der Burg